БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 28 (8860)
ФЕВРАЛИИН 3
ВТОРНИК
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Нүхэдүүд! Хүгжэлтынгөө тон шухала шэнэ шатада—коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха шатада оронойнмнай мүнөө дамжан орохо арга боломжо олгомоор—тиимэ ехэ дэбжэлтые партиингаа ударидалга доро советскэ арад туйлаа, экономическа болон ниитэ-политическэ ажабайдалайнгаа бүхы һалбаринуудта айхабтар ехэ хубилалтануудые бэелүүлээ.

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ).

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ XXI СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

Январиин 31-нэй үглөөнэй заседани

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд дээрэ СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлжэ байна.

Социалистическэ Эхэ ороной экономико болон соёл культурые саашадань ехээр хүгжөөхэ энэ агууехэ түсэб яһалашье дүүргэгдэжэ болоһоор гэжэ делегадуудай хэлэһэн гол удхань харуулна. Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо табигдаһан шэнэ теоретическэ зүйлнүүд коммунистическэ общество байгуулгын замые заадаг марксистско-ленинскэ теоридо үнэтэ ехэ нэмэлтэ болоно гэжэ тэрэшэлэн ораторнууд хэлэнэ.

Январиин 31-нэй үглөөнэй заседани дээрэ нүхэр **Л. Н. Ефремов** түрүүлэгшээр һууба. Энэ нүхэр Азербайджанай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр **И. Д. Мустафаевта** үгэ үгэбэ.

Энэ съезд Совет ороной хүгжэлтын шэнэ үеые—коммунизм үргэнөөр байгуулгые эхилһэн элитэ ехэ удаһан боложо, манай партиин түүхэдэ орохо байна гэжэ нүхэр Мустафаев хэлээ. Үйлэдбэриин бүхы хэмжээнэй талааршье, мүн продукциин хүн бүридэ хүртэсын хэмжээнэй талааршье Советскэ Союз бүхын богонихон болзор соо дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һууридa гараха, дэлхэй дээрэ арад зоной эгээн һайн байдал байгуулха байһандань ямаршье һэжэг һанагданагүй.

Азербайджан экономическа хүгжэлтын хэмжээнэй талаар Дүтын болон Дунда Зүүн зүгэй гээгдэнги оронуудтай нэгэ үедэ адли байһан гэжэ нүхэр Мустафаев хэлэнэ. Мүнөө Азербайджан ехээр хүгжэнги промышленностьтай, хүдөө ажахытай, социалистическэ соёл культуратай түрүү Советскэ республика болоо. Энээнэй түлөө Азербайджан сэсэн мэргэн ленинскэ национальна политикые хэлбэриһэгүйгөөр бэелүүлһэн ябадалда, Советскэ Союзай бүхы национальна республикануудые хүгжөөн һалбаруулха тухай партиин Центральна Комитедэй болон Советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгодо, дэлхэйн ажалша бүхы арадуудай хүндэлдэг, дурладаг агуу ород арадай ахадүүгэй туһаламжада уялгатай.

Мүнөө үедэ Азербайджанда Дүтын болон Дунда Зүүн зүгэй оронуудайхида орходоо, Франци, Итали мэтын европейскэ оронуудайхи ашье орходоо электроэнерги хүн бүридэ хүртэсын хэмжээгээр нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ Азербайджан Турцида орходоо нилээд ехэ түмэрэй руда абаан, булад хайлуулһан байна. 10 мянган хүн бүридэ хүртэсын талаар абахада, студентнүүдэй тоогоор Азербайджан гансашье Зүүн зүгэй оронуудые бэшэ, мүн Англи болон Францииe ахижа гаранхай. Зүүн зүгэй хүршэ оронуудай нэгэниинь арад зониис медицинскэ талаар хангаха хэрэгые Азербайджанайхи шэнгеэр хүгжөөгөөгүй байна.

Долоон жэлэй турша соо республикын промышленность валовой продукци гаргалгаяа 93 процентээр ехэ болгохо байна гэжэ нүхэр Мустафаев хэлэнэ. Хүндэ индустриин гол һалбаринууд нилээд ехээр хүгжөөгдэхэ. Жэшээлхэдэ, үнгэтэ металлургиин валовой продукциин хэмжээн 3,5 дахин, химическэ промышленностиин—6,4 дахин, машина бүтээлгын болон металл үйлэдбэрилгын хэмжээн 2,6 дахин ехэ болохо байна. Нефть болон газ абалга ехэ болохо. Минеральна үтэглүүлгэ үйлэдбэрилгэдэ тусхай ехэ анхарал хандуулагдана. Манай орон доторхи түрүүшын эгээл томо газотурбинна электростанци бариглахаар хараалагдана.

Азербайджан манай Эхэ ороной Зүүн зүгтэ һалбаран хүгжэжэ байгаа республика болонхой гэжэ оратор мэдүүлнэ. Һаяхан бидэнэр Азербайджанай агууехэ поэт Физули гэгшын наһа бараһанһаа хойшо 400 жэлэй ойе тэмдэглээбди. Энэ ойе тэмдэглэхэдэ Турциһаа, Иранһаа, Афганистанһаа, Ираһаа, Индиһээ болон бусад оронуудһаа айлшад ерэһэн байна. Тэдэнэр Азербайджанай соёл культура болон ажаһуудалтай танилсахадаа, иимэ богонихон болзор соо өөрынгөө хүгжэлтэдэ манай ороной тон ехэ амжалтануудые туйлаһандань гайхаһан, хүхиһэн байгаа.

Удаадахи оратор—нүхэр **А. И. Кириченко.** Манай ороной туйлаһан бүхы ехэ амжалтанууд хадаа манай партиин эмхидхэлэй угаа ехэ хүдэлмэриин, тэрэнэй ударидагша үүргын, тэрэнэй ленинскэ политикын аша үрэ мүн гэжэ тэрэ хэлэнэ. Партимнай марксистско-ленинскэ теориие хүгжөөжэ, хүтэлбэри болгожо, манай урагшаа дабшалтада һаад хэһэн бүхы хуушан юумые зам дээрэһээ хатуу зоригтойгоор һалгаан хаяна.

Арадайнгаа үнгэрһэн сагые гансал шудалан мэдэдэг бэшэ, харин ажалшадай мүнөө үеын байдалые һайнаар мэдэдэг, ерээдүйн сагые хаража шададаг лэ хүн бодото марксист, ленинец мүн гэжэ нүхэр Кириченко хэлэнэ. Дотоодын болон уласхоорондын политикын бүхы асуудалнуудые, коммунизм байгуулха үедэ гараһан бүхы зорилгонуудые партимнай марксизм-ленинизмын удхаар, бодото байдалые хараада абалгатайгаар шиидхэнэ.

Манай промышленность мүнөө үеынхидэ адли иимэ ехээр хэзээшье хүгжөөгдөөгүй юм. Хүдөө ажахые эрид шууд хүгжөөлгын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй эмхидхэхы ехэ үүргэнь тон элеэр харагдаа.

Манай парти арад зонтой бата нэгэдэлээ бүри ехээр бэхижүүлээ гэжэ нүхэр Кириченко заана. Хүн түрэлтэнэй эгээн дээдэ хүсэл зоригые бэелүүлхын тулада, совет арадай эрхим хүбүүд, басагад Коммунистическэ партиин зэргэдэ ороно. Партида орогшодой тоо хэлбэришэгүйгөөр олошорно. КПСС-эй XIX съездһээ XX съезд хүрэтэрхи гурбан жэл үлүүтэй саг соо партида 736 мянган хүн ороһон аад, XX съездһээ XXI съезд хүрэтэрхи гурбан жэл хүрэхэгүй саг соо миллион үлүүтэй хүнүүд ороһон байна.

Долоон жэлэй түсэбэй айхабтар ехэ хараануудые амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тулада бидэнэр арад ниитын дундахи эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие бүри һайжаруулха ёһотойбди. Долоон жэлэй түсэб хадаа коммунист бүхэнэй ажалябуулгын дайшалхы программа болохо ёһотой гэжэ оратор хэлэнэ. Долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө совет арадай хэжэ байһан ниитэ ажал дотор хүн бүхэн өөрынгөө һууриие эзэлхэ, өөрынгөө үүргые дүүргэхэ зэргэтэй. Эндэ партийна эхин организацинууд эмхидхэхы үүргэеэ бэелүүлхэ ёһотой. Энээндэ манай ленинскэ комсомолшье тон ехэ үүргэтэй.

Саашань нүхэр Кириченко кадрнуудай дунда хэхэ хүдэлмэри дээрэ тогтобо. Манай парти арадай ажахын болон соёл культурын бүхы һалбаринуудай, партийна болон гүрэнэй органуудай мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые ургуулан хүмүүжүүлээ гэжэ тэрэ хэлэнэ. Союзна республиканууд дотор нютагай гайхамшагта кадрнууд урган гараа. Зүгөөр энэ ушарһаа кадрнуудай дунда хэхэ хүдэлмэриие һуларуулжа огто болохогүй байна. Тиибэ яабашье, зарим хүтэлбэрилэгшэд орон соомнай ажал хэрэгэй һайн ябажа байгаа хадань, кадрнуудай дунда хэхэ хүдэлмэриин талаар ямаршье тусхай асуудал үгы гэжэ алдуутайгаар бодоно. Тиимэ бодолой буруу, хоротой байһаниинь элитэ.

Мүнөө үедэ партийна, советскэ, ажахын болон профсоюзна хүтэлбэрилхы кадрнуудай дунда ажахын элдэб һалбаринуудые һайнаар мэдэдэг олон мэргэжэлтэдтэй байхые ажабайдал эринэ. Дээдэ эрдэмтэй хүнүүдыешье, мүн ажабайдалай ехэ дүй дүршэлтэй, ажалшадай дунда хүндэтэй практигуудыешье партийна, гүрэнэй, ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ үргэн олоор дэбжүүлхэ тухай хэлэгдэнэ гээшэ.

Капиталистическэ, колониальна болон бэеэ даанхайбшэ оронуудай ажалшадай революционно зоригойнь улам бадаржа байһыень харахадаа, буржуазна теоретигүүд, баруунай социалистнууд өөһэдынгөө эзэдэй хуби заяанай түлөө һанаагаа зобожо, капитализмын хархис муухай зүйлнүүдые нюуха, тэрэниие һайн шэнгеэр харуулха гэжэ аһан шадалаараа оролдоно.

Капитализмые «һайжаруулха», тэрэниие «һайн системэ» болгохо гэһэн элдэб янзын олон «теоринууд» һүүлэй үедэ бии болоо. Буржуазна теоретигүүд болон баруунай социалистнууд ажалшадые мэхэлхээ һэдэжэ, капитализмые социализмын ямар нэгэн зүйл болгон хубилгаха тухай номнол хүгжөөнэ. Зүгөөр энэ аашань капитализмые абархадань тэдэнэртэ туһалхагүй.

Коммунизм гээшэ хүн түрэлтэнэй хабар мүн. Түүхын ябасые зогсоохо гэжэ капиталистнуудай, тэдэнэрэй туһамаршадай хэдышье һэдээ һаань, коммунизмын үзэл суртал дэлхэйн бүхы оронуудта хүсэтэйгөөр дэлгэрэн мандана.

КПСС-эй XXI съездые олониитын ажалай болон политическэ хүсэн түгэс дэбжэлтээр угтаһан тухай СССР-эй алдарта хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэ—Минскэ автомобильна заводой булад хайлуулагша нүхэр **Д. И. Барашкин** хэлээ.

Манай орон дотор коммунизм байгуулха тушаа партиин табиһан тодорхой программа хадаа совет хүн бүриин түрэл, ажабайдалай хэрэг мүн болоно гэжэ нүхэр Барашкин мэдүүлнэ.

Урдань Белоруссиин үгытэй тулюур хүн байһан минии баясхалан тусхай ехэ байна. Минскэ областной партийна конференци намайе энэ түүхэтэ съездын делегат болгон һунгажа, коммунистическэ байгуулалтын агууехэ түсэбые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсахые этигэжэ, намда ехэ нэрэ хүндэ олгоо.

Заводоймнай коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэнэйнгөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргээд, даалгабариһаа гадуур хэдэн арбаад миллион түхэригэй продукци гаргаа гэжэ нүхэр Барашкин мэдээсэнэ. Заводой хүдэлмэришэд болон инженернүүд шэнэ техникэ, автоматизаци саашадань нэбтэрүүлхын, үйлэдбэриие оньһожоруулхын, предприятиингаа технико-экономическа бүхы үрэ дүнгүүдые һайжаруулхын тулада эдэбхитэйгээр ажаллана.

Заводой коллектив МАЗ—500, МАЗ—503 гэжэ үлэмжэ һайн автомобильнуудай конструкци зохёогоод, туршалгын тиимэ машинануудые бүтээгээ.

Партиин XXI съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр тэмдэглэхые хүсэжэ, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ булад хайлуулгаяа 20 процентээр ехэ болгохо, һара бүри 20 мянган киловатт-час электроэнерги алмаха гэжэ шиидэһэнээ нүхэр Барашкин делегадуудай альга ташалга доро мэдүүлнэ. Энэ нүхэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Халаан соогоо түсэбһөө гадуур 3 тонно шудхалаа үгэнэ. Энэ хадаа ехэ юумэ бэшэ, зүгөөр энээниие долоон жэл соохи бүхы халаануудай тоогоор арьбадхаад, олон миллион совет хүнүүдэй ажалые энээндэ нэмээ һаа, олон зуун мянган тонно булад нэмэлтэ болгон абтаха байна гэжэ булад хайлуулагша хэлэнэ. Энэ нэмэлтэ болгон абтаһан булад коммунизм тээшэ манай дабшалтые түргэдхэхэ байна. Булад хайлуулагшын үүсхэлые тэрэнэй халаанай бүхы хүдэлмэришэд дэмжээ. Тэдэнэр партиин съездын нээгдэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ эрхимээр ажаллажа, коммунистическэ ажалай халаанай нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысөөндэ оролсоо.

Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые Минскэ автозавод дээрэ зүбшэн хэлсэхэ үедэ нэгэ хэдэн тодорхой дурадхалнууд оруулагдаһан байгаа гэжэ оратор заана. Предприятиие шэнэдхэн байгуулха хараатай дашарамдуулан, булад хайлуулгын цехын хүсые хоёр хахад дахин ехэ болгохо гэжэ түсэблэгдэнэ. Энэ цех тушаа проектнэ хүдэлмэриие түргэдхэхыень заводой коллектив СССР-эй Госпланиие гуйна.

РСФСР тушаа КПСС-эй ЦК-гэй хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **В. П. Мыларщиков** Российско Федерациин хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай хэлэбэ.

Шэнэ болон боро газар элдүүрилһэнэй, тарилгын талмай эрхилхэ хэрэгые хубилгаһанай, газар тарялангай культурые дээшэлүүлһэнэй эсэстэ республика соомнай тарая, сахарна свёкло, наран сэсэг, улһа болон мал ажалай продуктнуудые абалга, бэлэдхэлгэ нилээд ехэ болоо. Российско Федераци дотор тарая абалга һүүлэй табан жэл соо 2.900 миллион пүүдһээ 4.800 миллион пүүд хүрэтэр ехэ болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1.934 миллион пүүд тараан гүрэндэ тушаагдаа. Тиихэдэ 1953 ондо бүхы дээрээ орон соомнай 1.899 миллион пүүд тараан тушаагдаһан байгаа. Энэ үе соо сахарна свёклын ургаса абалга дүрбэ дахин ехэ болоо. Тиихэдэ сахар үйлэдбэрилгэ тэрэшэлэн ехэ болоно. Хартаабха болон овощь суглуулга нилээд ехэ болоо.

Үнихэн саг соо хүдөө ажахын үлэмжэ гээгдэнги һалбаринь мал ажал байһан юм гэжэ оратор үргэлжэлүүлнэ. Мүнөө республикын колхозууд болон совхозууд мал ажалай продукци ехээр абадаг болоо, малай тоо толгой олошоруулаа. Һү бэлэдхэлгэ хоёр дахин ехэ болоо. Зүгөөр мяха абалга болон бэлэдхэлэй ургалта тон хангалтагүй гэжэ нүхэр Мыларщиков тэмдэглэнэ.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахые хүгжөөлгын долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн дэлгэрнэ. Һү болон мяха абаха талаар долоон жэлэй түсэбэй даалгабариие хоёр—гурбан жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн Рязанска областиин хүдөө ажалшадай жэшээгээр Ростовско областиин, Ставропольско болон Краснодарска хизаарнуудай, Российско Федерациин бусад областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудай колхозниигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд ехэ уялгануудые абаа.

Долоон жэлэй түсэбэй зорилгонууд дээрэ тогтожо хэлэхэ зуураа, нүхэр Мыларщиков энэ болзор соо Российско Федераци тарая абалгые 1,8 миллиард пүүдээр ехэ болгожо, тэрэниие 6,6 миллиард пүүд хүргэхэ гэжэ хэлэнэ. Тарилгын талмай үргэдхэхэтэй хамта тарая ехээр абалгын гол арга боломжо хадаа ургасые дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Гектар бүриһөө ургаса абалгые гансахан хоёр центнерээр ехэ болгоо һаа, нэгэ миллиард тухай пүүд тараан ехээр абтаха байна. Залуу малые бүрин бүтэн байлгаха, бүхы залуу эхэ гахайнуудые нэгэ дахин түрүүлхэ, шубууд болон туулайнуудай тоо олошоруулха гээшэ мяха ехээр абалгын нөөсэ мүн болоно.

Российско Федерациин колхозууд болон совхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые абаха талаар долоон жэлэй түсэбэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаха байха гэжэ нүхэр Мыларщиков хэлэнэ. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ байһандань һэжэг һанагданагүй.

Кубын Арадай социалистическэ партиин гүйсэдкомой гэшүүн нүхэр **Северо Агирре** гэгшын үгэ хэлэхэдэ делегадууд халуунаар угтаа. Кубын Арадай социалистическэ партиин национальна комитедэй үмэнэһөө, тэрэнэй генеральна секретарь нүхэр Блас Рок гэгшын үмэнэһөө, Батистын шуһата диктатурые унагаажа хаяһан бүхы кубинска арадай үмэнэһөө нүхэр Агирре КПСС-эй Центральна Комитедтэ болон съездын делегадуудта ахадүүгэй халуун мэндэ хүргэбэ.

Куба Советскэ Союзай хилэһээ холо байдаг юм гэжэ оратор хэлэнэ. Зүгөөр тэрэнэй арад зон совет хүнүүдэй гайхамшагта амжалтые гүнзэгы ехэ һонирхолтойгоор, баяртайгаар хаража байдаг юм. Эдэ амжалтануудынь кубинска арад мэтээр империалистическэ дарлалтада эсэргүү тэмсэжэ байһан арадуудта ехэ туһаламжа болоно, эб найрамдалай болон социализмын хэрэгтэ ехэ нэмэри болоно.

Американска табуул Батистын журамда эсэргүүсэн, өөрынгөө арадай тэмсэжэ байһан тухай Кубын түлөөлэгшэ съездын делегадуудта хэлэнэ.

Мүнөө орон соомнай шэнэ засаг тогтоогдоо гэжэ тэрэ хэлэнэ. Саг зуурын правительствые орон дотор, хилын саана ехээр дэмжэһэн дээрэһээнь Вашингтоной правительство тэрэниие мэдэрэн тоохо баатай болоо.

Нүхэр Агирре Кубын арадай айхабтар ехэ революционно дэбжэлтэ тухай хэлээ.

Бүхы араднай тэмсэлдэ бодоод, оронойнгоо хуби заяае өөрынгөө гарта абаа һаань, илалта туйлагдаха байха гэжэ оратор съездэдэ хабаадагшадай альга ташалга доро мэдүүлнэ.

Уласхоорондын хэмжээн дээрэ хүсэнүүдэй шэнээр хубаарилагдаһанай, социализмын лагериин бэхижэһэнэй, эрхэ сүлөөгэй түлөө Азиин болон Африкын дарлагданги арадуудай амжалтатайгаар тэмсэһэнэй эсэстэ Кубада илалта туйлаха арга олдоо гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлнэ.

Кубинска арадтай эбтэ харилсаа байгуулһанайнь түлөө Кубын түлөөлэгшэ үгынгөө түгэсхэл дотор дэлхэйн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудта баясхалан хүргэнэ. Энэ нүхэр КПСС-эй XXI съездын хүдэлмэридэ амжалта туйлахыень хүсэнэ, долоон жэлэй айхабтар ехэ түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһанда этигэһэнээ мэдүүлнэ.

Заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан нүхэр **И. Д. Мустафаев** богонихон забһарлалгын һүүлээр нүхэр **А. Б. Аристовта** үгэ үгэнэ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл Советскэ Союзай газар нютагуудта, дэлхэйн бүхы оронууд дотор халуунаар угтагдаа гэжэ нүхэр Аристов хэлэнэ. Энэ түүхэтэ документ дотор манай ехэ туйлалтанууд харуулагдана, үргэн ехэ хараа түсэб бии болгогдоно, шэнэ үеын зорилго табигдана, коммунистическэ байгуулалтын талаар партиин агууехэ программа үндэһэлэгдэнэ. Нүхэр Аристов Советскэ Союз США хоёрой хоорондохи экономическа мүрысөөнэй асуудалнууд дээрэ тогтожо хэлэбэ. Капиталистическэ оронуудайхида орходоо манай промышленностиин үлэмжэ хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байдаг тухай хэлээ. 1920 ондо бидэнэр 1913 ондо хаанта Россин промышленностиин үйлэдбэрилһэн продукциин гансал табанай нэгэ хубиие үйлэдбэрилһэн байгаабди. Промышленна үйлэдбэриин дайнай урда тээхи хэмжээн 1926 оной эсэс багта хүсэгдэһэн байгаа. Тэрэ үедэ США 1913 онойнгоо хэмжээе нэгэ хахад дахин шахуу үлүүлһэн байгаа.

Совет арад түрүүшын табанжэлнүүдэй үедэ урагшаа ехэ алхам хэжэ, 1940 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээе 1913 онойхитой сасуулхада 8,5-һаа үлүүгээр ехэ болгоһон байгаа. Энэ үе соо США дотор промышленна продукциин хэмжээн 2 дахинһаа багаар нэмэһэн байба.

1958 ондо СССР 1913 онойнгоо хэмжээе 36 дахин үлүүлээ. Тиихэдэ США 4 дахинһаа ехэ бэшээр үлүүлһэн байна.

Советскэ экономикын хурдан түргэн хүгжэлтэ юугээр хангагданаб? Нэн түрүүндэ, манай социалистическэ байгуулалтаар, партиин ленинскэ политикаар хангагдана гэжэ нүхэр Аристов хэлэнэ. Бидэнэр гансал малтамалай баялигуудаар бэшэ, мүн газар дайдынгаа хэмжээгээршье дэлхэй дээрэхи ямаршье оронһоо баян байнабди. Шухала малтамалнуудай 16 зүйлые абажа хараа һаа, СССР тэдэнэй арбан гурбаарнь дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ.

Капитализмтай мүрысөөндэ манай баатар совет арадай илаха байһанда бидэнэр лаб найданабди гэжэ нүхэр Аристов хэлэбэ.

Саашань нүхэр Аристов совнархозуудые байгуулһанай һүүлээр промышленностиин хүдэлмэриин һайжарһан тухай эли тодо баримтануудые харуулна.

Бүхы дээрээ РСФСР дотор 1958 ондо арадай ажахын бүхы һалбаринуудай талаар түсэбтэ даалгабари амжалтатайгаар дүүргэгдээ гэжэ оратор мэдээсэнэ.

Удаань нүхэр Аристов наука болон техникын хүгжэлтын хэдэ хэдэн асуудалнууд дээрэ тогтожо хэлээ.

Нүхэр Аристов партийна органуудай хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна.

Узбекистанай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **С. Камалов** партиин болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй ажалябуулгань бүхы партийна болон советскэ кадрнуудта бодото ехэ һургаал жэшээ болоно гэжэ хэлээ. ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд нютагуудта ходо ошожо, партийна, советскэ болон ажахын хүтэлбэри-

(Түгэсхэлынь 2-доhи нюурта)

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд. **Зураг дээрэ:** заседаниин забһарлалгын үедэ Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, А. И. Кириченко съездын делегадуудтай хөөрэлдэжэ байна.
ТАСС-эй фотохронико.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ XXI СЪЕЗД

СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

лэгшэдтэй хөөрэлдэнэ. Энэнь ажабайдалые hайнаар мэдэхэ арга олгоно.

hүүлэй гурбан жэл соо Узбекистанай промышленностиин продукци гаргалгань 3 дахин ехэ болоо гэжэ оратор хэлэнэ. Тус республика хлопок тарилгые болон хүдөө ажахын бусад hалбаринуудые хүгжөөхэ талаар ехэ амжалта туйлаа.

Хилын саанахи оронуудтай, илангаяа Зүүн зүгэй оронуудтай Узбекистанай культурна холбоо барисаагаа үргэдхэhэн, бэхижүүлhэн тухай оратор хэлээ. Гансахан hүүлэй гурбан жэл соо гадаадын 629 делегаци дэлхэйн 75 оронуудhаа Узбекистанда ерэhэн байна.

Пионернүүд съездые амаршалхаяа ерээ гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Делегадууд болон айлшад хүл дээрээ бодожо, эдир ленинецүүдые угтана.

Үхибүүд өөhэдынгөө пионерскэ хэрэг тухай, hуралсал болон амаралта тухай хэлэнэ.

—Эхэ орондомнай алдар соло! Партида алдар соло! Коммунизм мандаха болтогой! гэжэ үхибүүд амаршалгаяа дүүргэнэ.

Үхибүүд съездын президиумэй гэшүүдтэ, хилын саанахи коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинуудые хүтэлбэрилэгшэдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулна, тэдэнэртэ пионерскэ галстугуудые зүүлгэнэ.

— Эдир пионернүүд, бэлэн байгты! —гэhэн абяан президиумhээ дуулдана.

—Хэзээдэ бэлэн!— гэжэ үхибүүд харюусана.

Малайн, Гондурасай, Ирландиин коммунистическэ партинуудhаа, Коста-Рикын «Ажалай авангард» гэжэ партиhаа съездын нэрэ дээрэ амаршалганууд ерээ гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Энээгээр съездын үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

Январиин 31-нэй үдэшын заседани

Нүхэр **Н. А. Мухитдиновэй** түрүүлэлгэ доро болоhон съездын үдэшын заседани дээрэ хамагай түрүүн **П. Н. Поспелов** үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Поспелов хадаа нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй ехэ удхашанарые тэмдэглэбэ. Тэрэ элидхэл дотор совет арадай агуухэ илалта харуулагдаа, коммунистическэ байгуулалтын шэнэ шататай холбоотой марксистско-ленинскэ теориин шухалын шухала асуудалнууд табигдажа, гүнзэгыгөөр үндэhэлэн найруулагдаа, социализмhаа коммунизмда советскэ обществын саашаа хүгжэлтын зориг бадаруулагша хараа түсэбүүд, тодорхой харгы замууд элирхэйлэгдээ.

XX съездын hүүлээр үнгэрhэн гурбан жэлэй турша соо совет арад үүсхэн зохёохы бурьялма ехэ ажал хүдэлмэри хээ, ургажа, бэхижэжэ байгаа социалистическэ оронууд үмхирэн хосорхоёо байгаа хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү амжалтатай тэмсэл ябуулаа гэжэ нүхэр Поспелов хэлэбэ. Эдэ гурбан жэлнүүд алдарта хуудаhан боложо, түүхэ доторнай орохо байнал. Совет арадай бүхыдөө, манай партиин бүхыдөө КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула эдэ жэлнүүдтэ эбтэй эетэйгээр, шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байхадань гансахан лэ Маленковой, Кагановичын, Молотовой, Булганинай, Шепиловэй партида харша бүлэг партиин ленинскэ генеральна шугамые буруу болгохо гэжэ hэдэhэн, партиин бэелүүлжэ байгаа политическэ болон экономическа тон ехэ хэмжээнүүдые бүтэхэгүй шэнгеэр харуулхаяа оролдоhон, XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ ябадалда, манай урагшаа дабшалтада hаад хэхэеэ хүсэhэн юм. Тээд тэрэ тулюур бүлэгые партимнай бүхыдөө буруу болгоhон байна.

Саашань нүхэр Поспелов Советскэ Союзай ургажа байгаа нэрэ хүндэ тухай хэлэбэ. Хэдэн олон жэлэй турша соо буржуазна пропаганда Советскэ Союзые США болон Англиhаа холо гээгдэшэhэн орон гэжэ, совет арадые харанхы мунхаг таряашад гэжэ харуулхаяа оролдодог байгаа. Американска наука, техникэ болон промышленность булюу hайн юм, Американ ажаhуудал үлүү hайн юм гэhэн бодол олон миллион хүнэй ухаан сэдьхэлдэ шэнгээхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргадаг байгаа. Тиигэжэ байтарнь гэнтын ушар болошоо: хэмэл одонуудай табигдахада олон миллион хүнүүд hанал бодолоо хубилгаа, туйлалта тухаймнай буржуазна пропагандын дуугай гараха бүринь манай хэмэл одонууд, манай ракетэ хүн зоной hаналые бүри ехээр татадаг болоо. «Спутник», «Мир», «Дружба» гэhэн ород үгэнүүд бүхы дэлхэйн арад зоной дунда хэлэгдэдэг, гүнзэгы удхатай интернациональна үгэ, оршуулгашьегүйгөөр ойлгогдодог үгэнүүд болоо. Энэ ушар илаhан социализмын саг үеын түгынь болоhон байна.

Долоон жэлэймнай түсэб, гэжэ нүхэр Поспелов хэлэбэ, бүхы капиталистическэ оронуудые, хамагай түрүүн США-е мүрысөөндэ уриhан уряал болобо. Энэмнай арадай ажабайдалые hайжаруулхын түлөө амгалан ёhоной экономическа мүрысөөндэ уриhан ябадал болобо. Бусад оронуудта добтолхо зорилготой, дай үүдхэжэ байгаа нэгэшье орон 15 миллион гэр байра бариха, хүдэлмэриин неделиие 30—35 час болгохо, улад зонhоо налог татабариие бүримүhэн болюулха гэжэ түсэблэжэ шадахагүй байгаа бшуу. Тоhо, мяха, гутал, хубсаhа болон хүндэ хэрэгтэй ондоошье зүйлнүүдэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн баян оронииe ойрын жэлнүүдтэ хүсөөд, ахижа гараха гэhэн зорилгые дайн сэрэг хүсэжэ байhан орон урдаа табижа шадахагүй-бшуу.

Долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүри бүри ехээр хубилха юм. Яахадааб гэхэдэ, дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин хахадhаа ехэнь социалистическэ системэдэ хабаададаг болохо.

Кризис болон доройтолго гэжэ мэдэдэггүй СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтын үндэр темпэнүүдhээ капиталистическэ оронуудай хүтэлбэрилэгшэд ехээр айдаг, советскэ наука болон техникын үндэр дээдэ хэмжээнhээ, совет арадай ажалай эдэбхи болон социалистическэ патриотизмhаа тэдэнэр сошордодог гэжэ нүхэр Поспелов тэмдэглэбэ. Долоон жэлэймнай түсэб гүнзэгы ехэ шэнэ дэбжэлтэ боложо байhые, манай ороной түүхын хүгжэлтын айхабтар ехээр түргэдэжэ байhые гэршэлэн харуулна.

Саашань нүхэр Поспелов программна удхашанартай, нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй теоретическэ заабаринууд дээрэ тогтожо хэлэбэ.

Оратор Югославиин ревизионистнуудые шангаар шүүмжэлбэ. Марксизмhаа хадуурhан тэдэ хүнүүд уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе эбгүй болгохо, тиигэжэ политическэ капитал оложо абаха, далайн саада тээхи үмөөрэгшэдэйнгөө урда hүүлээ шарбажа, hайнда орохо гэжэ бодоhон байгаа, гээд хэлэбэ. Тиигээд тэдэнэй бодолынь бүтөөгүй. Аха дүү марксистска партинууд мүнөө үеын ревизионизмда эсэргүү тэмсэл ябуулжа, өөhэдынгөө hэрэмжые дээшэлүүлээ, өөhэдынгөө дайшалхы нэгэдэлые бэхижүүлээ, Югославиин хүтэлбэрилэгшэдтэ нэгэн hаналтайгаар хатуу харюу үгөө.

Өөрынгөө үгые дүүргэхэ дээрээ нүхэр Поспелов иигэжэ мэдүүлбэ:

—КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэhэн элидхэл хадаа манай орон дотор коммунистическэ общество дэлгэрэнгыгээр байгуулха агуухэ программа, табигдаhан зорилгонуудайнгаа эли тодо, асари ехэ, бүтэмжэтэй байhанаар зоригжуулха программа мүн. Долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ тоонуудай гайхамшагта аялганай гүнзэгы удха тухайнь бодожо үзэхэдэ, энэ түсэбэй бэелхэдэ манай юртэмсэ дэлхэй дээрэ коммунизмын саг үеын ерэхэ байhаниинь эли тодо боложо үгэнэ. Тэдэ тоонуудые коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагша олон миллион хүнүүд өөhэдынгөө ажалаар бэелүүлхэ юм. Долоон жэлэй түсэбэй бэелхэдэ социалистическэ обществын гайхамшаг hайхан бодото арга боломжо бүхы хүн түрэлтэнэй урда нээгдэжэ үгэхэ. Энэ түсэбэй дүүргэгдэхэдэ, бүхы социалистическэ оронуудай дээшээ дэбжэхэдэнь ехэ туhа боложо үгэхэ байна.

«Красное Сормово» гэжэ заводой булад хайлуулагша нүхэр **Н. А. Анищенков** предприятиингаа коллективэй, Горьковско областиин ажалшадай нэрэhээ съездэ халуун баяр хүргэбэ.

Мүнөө совет хүнүүд Эхэ оронойнгоо, Коммунистическэ партиингаа түлөө агуухэ омогорхолтойгоор XXI съездын хүдэлмэриин хойноhоо ажаглан хаража байнад. Манай байдалые бүри баян, бүри гоё болгохо харгы зам нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл дотор заагданхай. Түрэл Коммунистическэ партидаа совет хүнүүд бултадаа үнэн зүрхэнэйнгөө баяр хүргэнэ. Манай Эсэгэ оронииe улам дэбжээхэ тухай, арадайнгаа ажабайдалые улам hайжаруулха тухай партиин ходо гаргажа байдаг анхарал оролдолгые үдэр бүри үзэжэ, хаража байнабди.

Манай орон дотор коммунистическэ обществые дэлгэрэнгыгээр байгуулгын агуухэ программые «Красное Сормово» гэжэ үнинэй заводой коллектив нэгэн hаналаар hайшаана гэhэн баярай телеграммые нүхэр Анищенков съезд дээрэ уншажа үгэбэ. Сормовойхид 1959 ондо түсэбhөө гадуур хоёр мянган тонно булад, хоёр мянган тонно прокат, нэгэ танкер орондоо үгэхэбди, үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал, продукциин өөрынь үные арбан процентээр химдаруулхабди гэhэн уялга абаба.

Энэ долоон жэл соо алмалта хэхын тула ехэ тэмсэл болохо гэжэ нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлhээ ойлгожо абалайб, гээд нүхэр Анищенков хэлэбэ. Тиигээд хаанашье, манайшье предприяти дээрэ энэ талаар ехэ резервэнүүд бии юм. Жэшээнь, хүтэлбэрилгын аппарадые абажа үзээл даа. Манай заводоуправлenидэ, техническэ хиналтын таhагта олон инженернүүд, техникүүд hуужа байдаг. Тэдэнэрэй цехүүдтэ ошожо ажаллаа hаань, hураггүй hайн байха hэн. Мүн үлүү контролёрнууд, нормировщигууд олон бии. Энэ хэрэгые гуримшуулха саг ерээ.

Манай парт[illegible] агуухэ зорилгонуудые таби[illegible] байна, гэжэ нүхэр Анищенков мэдүүлбэ. Үүсхэhэн лэ хэрэгыемни хүдэлмэришэн анги, совет арад бүхыдөө дэмжэхэ гэжэ партимнай найдажа байг лэ. Долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын тула эсэшэ сууал[illegible] шагүйгөөр ажаллахабди.

Нүхэр **А. И. Микоянда** үгэ үгтэнэ. Съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа асуудалые найруулгын талаар абажа харабал, нэгэ бага жэгтэй гэжэ hанагдажа болохо байбашье, нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл коммунистическэ байгуулалтын жабхаланта hайхан аялга мэтэ таатайгаар хүнэй шэхэндэ дуулдаба. Тэрэ элидхэл долоон жэлэй түсэбэй зорилгонуудhаа холо үлүү гараhан байна. Элидхэл дотор тон шухала хэдэ хэдэн hургаалнууд найруулагданхай. Тэдэ hургаалнууд социализмhаа коммунизмда дамжан оролгын марксистско-ленинскэ теориие баяжуулна. XXI съезд хадаа XX съезд дээрэ найруулагдаhан үзэл бодолые үргэлжэлүүлhэн ябадал мүн. XX съездын теоретическэ заабаринууд бодото байдалаар бүхыдөө баталагдаhан байна. Партийна байгуулалтын, ороной дотоодын хүгжэлтын талааршье, уласхоорондын талааршье XX съездын тогтоол заабаринууд али бүхы шалгалта дабажа гараа. Хоридохи съездын хараалhан хараа шугамые энэ съезд дээрээ үргэлжэлүүлжэ байнабди.

Саашань А. И. Микоян долоон жэлэй түсэбэй гол шэглэлнүүд тухай хэлэбэ. Советскэ общество дотор гүн гүнзэгы удхашанартай хубилалтын боложо байhые тэмдэглээд, тусгаарлабал, хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай соёл болбосоролой айхабтар ехээр ургаhандань анхарал хандуулба. Ухаанай болон хара ажалай хоорондохи, хото, хүдөөгэй хоорондохи илгаа байн байтараа үгы хэхэ гэhэн зорилготой бодото хэмжээнүүд угаа ехэ удхашанартай юм гэбэ. Советскэ демократи дам саашаа хүгжэжэ байна. Коммунизмда зорижо ябахадамнай жэл ерэхэ бүри баалалтын арганууд багаар хэрэглэгдэдэг, ойлгууламжа, этигүүлгын арга улам ехэ үүргэ эзэлдэг болонхой. Пролетариадай диктатурын гол зүйлынь юун бэ гэхэдэ, тэрээнэй эмхидхэлэй уялга социализм болон коммунизм байгуулгада бүхы арадай хүсэ шадалые эмхидхэлгэ мүн гэжэ ниитын шэнэ байгуулалтын хүгжэлтын ябаса тодорхойлон харуулаа. Баалаха, хэhээхэ ябадал хадаа хүгжэлтын тусгаар шатануудта хэрэгтэй болоhон байна.

Ажахын энээнэй урда тээхи түсэбүүдтэ орходоо энэ долоон жэлэй түсэб ямар онсо өөрэ шэнжэтэйб гэхэдэ, хүндэ промышленностиин айхабтар ехэ амжалтада, тэрээнэй саашанхи ургалтада түшэглэн, тэрэ түсэбөөр үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые үлэмжэ түргэнөөр ехэ болгохо, ажалшадай ажабайдалые hайжаруулха гэжэ хараалагдана. Социалистическэ оронуудай бэе бэедээ туhалалсаха, экономическа талаар хамта ажаллаха ябадал энэ үедэ бүри үргэн далайсатай болохо байна.

Партиин XX съездын hүүлээр үнгэрhэн үе соо хүсэнүүдэй тэнсүүри хубилжа, эб найрамдалай, социализмын лагерь ехээр бэхижээ, социалистическэ оронуудай хүсэ шадалынь бүхыдөө дэбжээ. Мүнөө үедэ дайн сэрэг заабол болохо ёhотой бэшэ юм гэhэн XX съездын заабариин бодото дээрээ бэелхын хажуугаар, дайн сэрэгтэ эсэргүү бүхы хүсэнүүд тэрээнииe зүбшөөhэн байна.

Нүхэр А. И. Микоян США-гаар hая ябажа ерэhэн тухайгаа саашань хэлэбэ. Тэндэ ябахадамни hүүлэй үедэ манай парти партида харша бүлэгтэ эсэргүү тэмсэлээ дахин юундэ шангадхааб, буруу үзэлтэнтэй тэмсэхэ ябадалай шангадаhан дээрэhээ тиимэ юумэ болоно гү гэжэ намhаа асууhан байгаа. Үгы даа, гээд нүхэр Микоян мэдүүлбэ. Партимнай хүсэд дүүрэн нэгэдэлтэй. Энэ бүлэгэй сохигдоhон саrhaa хойшо тэрээндэ нэгэшье хүн нэмээгүй. Бидэнэр партида харша бүлэг тухай энэ съезд дээрэ хэлэхэдээ, ямар зорилго табинабибди гэхэдэ, тэрээнэй хоротой, буруу байhые баримтануудаар үшөө дахин харуулха, тэрэ бүлэгтэй тэмсэхэдээ Ленинскэ Центральна Комитедэй зүбтэй байhые ехээр тэмдэглэхэ гэнэ ха юмбибди. Мүнөөнэйхи шэнги советскэ обществын бүхы хүсэ шадалынь тиимэ эбтэй эетэй, нягта нэгэдэлтэй, мүнөөнэйхи шэнги парти арад хоёрой хоорондохи барисаань тиимэ нягта хэзээшье байгаагүй юм. XXI съезд парти болон Советскэ Союзай арадуудай үзэгдөөгүй ехэ нэгэдэлые, уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй нэгэдэлые харуулжа байна гээшэ.

Нүхэр Микоян США-да ябахадаа хүнүүдтэй уулзаhан, хөөрэлдэhэн тухайгаа хэлэхэ зуураа, тэндэхи жиирэй хүнүүдэй, ээзд баяшуулай тэрээнике hайнаар угтаhыень тэмдэглэбэ. Америкын арад эб найрамдал хүсэнэ. Тэдэнэр «хүйтэн дай» гэдэгhээ ехээр хашаранхай, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдалтай байхые хүсэнэд. Атомна болон ракетнэ тон аюулта зэбсэгтэй мүнөөнэй эрхэ байдалда дэлхэйн дай үүдхэхэ гээшэ али тухай аюултайб гэжэ америкынхид мэдэжэ байна. Хэрбээ энээнэй урда тээ дайнай үедэ баяжажа болохо байбал, энээнэй хойто тээхи дайнда тиимэ юумэ болохогүй. Америкын баяжалгашье, баяшуул өөhэдөөшье хосоржо болохо юм гэжэ тэдэнэр ойлгодог болоо.

Тэндэ хөөрэлдэхэдөө «hаатуулха», «гэдэргэнь татаха», «сүлөөлхэ» гэхэ мэтын политика тухай урда мэтын мэдүүлгэнүүдые американска талаhаа дуулаагүйб. Бидэнэр хадаа коммунизмые муушалха, муу юрөөл табиха гэhэн зорилгошье, эрхэшьегүйбди, США социалистическэ оронуудай дотоодын хэрэгтэ хамааралсаха хүсэлгүйбди гэжэ президентшье, гүрэнэй секретаршье хэлэhэн байгаа. Арсалдаата асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэхээр бэлэн байhанаа США-гэй гүрэнэй ажал-ябуулагшад мэдүүлээ hэн. Хэрбээ үнэхөөрөө тиимэ юм hаа, тэдэнэр хэлэhэн үгэеэ бэлүүлжэ эхилхэ зэргэтэй байгаа. Гэхэтэй хамта США-гэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай, тусгаарлабал, гүрэнэй секретарь Даллесай hая болоhон пресс-конференци дээрэ хэлэhэн үгэ дээрэhээнь бодожо үзэхэдэ, США-да бидэнэй дунда болоhон хөөрэлдөөнүүдэй гуримаар ябаха гэжэ тэдээнэй оролдодоггүй байhаниинь харагдана.

Нүхэр Микоян үгэеэ түгэсхэхэ дээрээ советскэ гадаадын худалдаа наймаанай, тусгаарлабал, Америкын Холбоото Штадуудтай хэгдэхэ худалдаа наймаанай асуудал дээрэ тогтобо. Бидэнэр америкынхидтайшье столой саана hуужа хөөрэлдэхөөр, США-гэй правительствын дуратай юм hаань, 3, 5, 7 жэлээршье наймаа хэхэ тухай хэлсээ баталхаар бэлэн байнабди. Манай зүбшэн хэлсэжэ байгаа долоон жэлэй түсэб капиталистическэ оронуудтай худалдаа наймаае хоёр дахин ехэ болгохо гэжэ хараална.

Манай арад коммунизмые дэлгэрэнгыгээр байгуулха үедөө эхилэн орожо байхадаа хүсэ шадалаар, эдэбхи хэшээлээр түгэлдэр байна гээшэл. Араднай агуухэ уг зорилго урдаа табинхай. Тэрэ зорилгодоо хүрэхэ харгы замуудые мэдэнэ, социалистическэ оронуудай эбтэй бүлэ дотор урагшаа дабшажа ябана. Тэрээниие коммунистнуудай ленинскэ партиин ударидажа ябаhан тула улам улам ехэ илалтануудай туйлагдаха байhаниинь лабтай.

Обществын ажабайдалда советскэ литературын дүүргэдэг үүргэ тухай өөрынгөө үгэ дотор поэт **А. Т. Твардовский** хэлэбэ. Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл дотор, делегадуудай хэлэhэн үгэ дотор бидэнэрэй, уран зохёолшодой hаналда таатай нилээдхэн ехэ анхарал хандуулагдаба гээшэ, гэжэ хэлэбэ. Энэмнайшье ойлгосотой. Коммунизмын богоhо дээрэ, манай бодото байдалда мүндэлэн түрэжэ байгаа хамаг бүхы шэнэ юумые манай литература уран үгөөр баталха, улад зоной оюун бодолдо бэхижүүлхэ, тиигэжэ, хүн зоной ухаан сэдьхэлдэ хүсэтэй нүлөө үзүүлхэ уялгатай ха юм. Коммунизм тээшэ илалта түгэлдэрөөр урагшаа зориходомнай харгыемнай партиин XXI съездын заажа үгэhэн заабари дээрэhээнь литературын үүргэ улам дээшэлхэ байна.

Манай обществын сурталай болон эмхидхэлэй гол хүсэн бологшо Коммунистическэ партиин зохёолнууд дотороо арад зоной бодото байдалые харуулагты гэжэ, али бүхы үзэгдэлнүүдэй хуули ёhые, үнэн зүб гуримыень тодоор харуулагты гэжэ уран зохёолшодые hургажа, уряалжа байдаг ушарынь советскэ литературын зол, жаргал мүн гээшэ гэжэ нүхэр Твардовский хэлэбэ. Бодото байдалhаа бү таhарагты гэжэ бидэнэр, уран зохёолшодто, партимнай хэлэдэг.

Нүхэр Твардовский номуудай удхаха болон уран гоё таладань эрилтэеэ шууд дээшэлүүлхэ шухала байhые, мүн уран зохёолшодой уншагшадайнгаа урда ехэ харюусалгатай байhые тэмдэглэбэ. Энэ нүхэр муу номуудые голожо, шүүмжэлхэ зуураа, уран зохёолшодой болохоёо байгаа Бүхэсоюзна съезд удхынгаа уран гоёынгоо талаар тулюур номуудые улаан нюур сахингүйгөөр шүүмжэлхэ бэзэ гэжэ найдажа байhанаа мэдүүлбэ. Мүн уран зохёолшодто парти болон бүхы арадай найдажа байhысь ажалаараа харюулха ёhотойбди гэжэ хэлэбэ. Мүнөөнэй саг үе, долоон жэл, хойшо хойшонхи сагшье манай литературын зохёон найруулгын шадалые улам дэбжээхэнь лабтай гэжэ нүхэр Твардовский хэлэбэ.

Тэрээнэй hүүлээр хилын саанахи аха дүү партинуудай хэдэ хэдэн делегадуудай хүтэлбэрил э г ш э съездын делегадуудаар халуунаар угтагдажа үгэ хэлэhэн байна.

Германиин компартиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Макс Рейман**, Германиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, тэрээнэй бүхы гэшүүдэй үмэнhөө XXI съездэ хабаадагшадта, Советскэ Союзай бүхы арадуудта аха дүүгэй баяр хүргэбэ.

Энэ съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа агуухэ түсэб Советскэ Союзай, социалистическэ оронуудай амгалан зорилгые Германиин Федеративна Республикын арад зондо жэшээлэн харуулхадамнай, Советскэ Союз гээшэ бүхы арадуудай, тэрэ тоодо немецкэ арадайшье хани нүхэрынь мүн гэжэ, немецкэ арадай дайсадынь —дэлхэйн гурбадахи дайнай аюул үүдхэгшэ германска империалистнууд болон милитаристнууд мүн гэжэ ФРГ-гэй ажалшад, арад зондо ойлгуулхадамнай туhалха гэжэ хэлэбэ. ФРГ-гэй улад зоной олонхинь эб найрамдал хүсэнэ, атомна дайнай бэлэдхэлые эсэргүүсэнэ.

Аденауэрай правительство коммунистическэ партииe хоримжолоо гэбэшье манай парти бии зандаа тэмсэл хэжэ байhан зандаа гэжэ үгынгөө түгэсхэл дээрэ нүхэр Рейман хэлэбэ.

Австриин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ **Иоганн Копленид** тэ үгэ үгтэнэ. Австриин коммунистнууд, ороной үргэн ниитэ ажалшад hүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Союзай арадуудай туйлаhан айхабтар ехэ туйлалтадань баярлана гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ Союзай агуухэ илалта хадаа капитализмын саг үе дүүрэхэеэ дүтэлжэ байна, социализмын илалта түгэлдэр алхасые зогсоохы аргагүй гэhэн этигэл найдабари дэлхэйн ажалшадай hанал бодолдо түрүүлнэ.

Англиин Коммунистическэ партиин нэрэhээ партиин гүйсэдхэхы комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Гарри Поллит** съездэ баяр хүргэбэ.

XX съездын hүүлээр бүхы ажал ябуулгадаа танай ороной туйлаhан агуухэ дэбжэлтын хойноhоо бидэнэр тон ехээр баясан, ажаглан хаража байгаабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ Союз капитализмда орхёодоо, социализмын булюу hайн байhыень эли тодоор харуулаа гэжэ нүхэр Гарри Поллит мэдүүлбэ.

Даниин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ нүхэр **Кнуд Еспесен** КПСС-эй XXI съезд хадаа дэлхэйн хоёр системэнүүдэй хоорондохи экономическа мүрысөө хэлгын шэнэ, шиидхэхы шата ерэхыень харуулна гэжэ мэдүүлбэ. Манай парти өөрынгөө зэргэнүүдые бэхижүүлээд, урдаа байhан зорилгонуудые шиидхэхын тула хүсэ шадалаа элшэдхэжэ байна гэжэ нүхэр Еспесен хэлэбэ.

Трибуна дээрэ — Норвегиин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ нүхэр **Эмиль Левлиен**. Нүхэр Левлиен XXI съездэ, советскэ арадта халуун баяр хүргөөд, долоон жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэдэ амжалта туйлахыень совет арадта хүсэбэ.

Японой Коммунистическэ партиин ЦК-гэй генеральна секретарь нүхэр **Кэндзи Миямото** съездын делегадуудта баяр хүргэбэ.

Тиигээд съездын хүдэлмэриин забhарлалга соносхогдобо.

Удаадахи заседани февралиин 2-то болоо.

(ТАСС).

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд. **Зураг дээрэ:** Кремлиин Ехэ ордоной Георгиевска зал соо съездын делегадууд (зүүн гарhаа) Карагандын нүүрhэнэй бассейнэй Первая вертикальная шахтын нүүрhэ малтадаг комбинадай машинист Б. Желкибаев, Красноярска хизаарай Димитровой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой А. Д. Филиппов, Украинын ССР-эй Черкасска областиин «Родянська Украина» колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хоёр дахин хүртэhэн Г. Е. Буркацкая, Свердловско областиин «Уралтяжтрубстрой» трестын томо панелнэ гэрнүүдые хабсаргагшадай бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой А. И. Петров, Украинын ССР-эй Одесскэ областиин «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой М. Д. Шолар, Баку станциин деногой ахалагша машинист М. А. Касимов, Свердловско областиин Буденнын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой Е. Г. Бельхов гэгшэд забhарлалгын үедэ хөөрэлдэжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Союзна республикануудай Верховно Советүүдтэ һунгаха һунгуулиин округуудай комиссинуудта

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Союзна республикануудай Верховно Советүүдэй депутадта кандидадуудаар бидэнэрые дэбжүүлһэн тухай, һунгуулиин хэдэ хэдэн округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыемнай гуйһан бэшэгүүд болон телеграммануудые завод, фабрика, барилга, шахта, колхоз, совхоз, эмхи зургаан болон һургуулинуудай ажалшадай коллективүүдһээ, сэрэгэй частьнуудай личнэ составһаа бидэнэр, эндэ гараа табигшад абабди.

Манай кандидатурануудые дэбжүүлжэ, этигэл найдабарияа үзүүлһэнэйнь түлөө бүхы һунгагшадта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэбди.

Хуулиин ёһоор тус бүридөө һунгуулиин нэгэл округто һунгагдаха ёһотой байһанаа хараадаа абажа, бидэнэр коммунистнууд болон КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүд байһан хадаа заабари абахын тулада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитетдэ хандаһан байнабди. Өөһэдынгөө ажалладаг, ажаһуудаг союзна республикын Верховно Советдэ һунгагдабалнай зохистой байха гэжэ КПСС-эй ЦК үзэрээд, һунгуулиин эдэ округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыемнай дурадхаа:

Аристов А. Б.—һунгуулиин Воронежско-Зүүн эрьеын округ, Воронежско область, РСФСР.

Беляев Н. И. — һунгуулиин Алма-Атын-Ленинскэ округ, Алма-Ата город, Казагай ССР.

Брежнев Л. И. — һунгуулиин Дзержинскэ округ, Новосибирскын область, РСФСР.

Ворошилов К. Е. — һунгуулиин Тракторозаводской округ, Сталинградай область, РСФСР.

Игнатов Н. Г.—һунгуулиин Кропоткинско округ, Краснодарай хизаар, РСФСР.

Калнберзин Я. Э. — һунгуулиин Рижскэ округ, Рига город, Латвиин ССР.

Кириленко А. П. — һунгуулиин Невьянска округ, Свердловско область, РСФСР.

Кириченко А. И. — һунгуулиин Москворецкэ округ, Москва город, РСФСР.

Козлов Ф. Р. — һунгуулиин Невскэ округ, Ленинградай город, РСФСР.

Коротченко Д. С.—һунгуулиин Житомирско округ, Житомирой область, Украинын ССР.

Косыгин А. Н.—һунгуулиин Ярославска-Сталинска округ, Ярославска область, РСФСР.

Куусинен О. В. —һунгуулиин Выборгскэ округ, Ленинград город, РСФСР.

Мазуров К. Т. —һунгуулиин Автозаводской округ, Минск город, Белоруссиин ССР.

Мжаванадзе В. П. — һунгуулиин Калининска округ, Тбилиси город, Грузиин ССР.

Микоян А. И. — һунгуулиин Ленинскэ округ, Ростовой область, РСФСР.

Мухитдинов Н. А. — һунгуулиин Уфагай-Орджоникидзевскэ округ, Башкирай автономно республика, РСФСР.

Подгорный Н. В. — һунгуулиин Центральна округ, Киев город, Украинын ССР.

Полянский Д. С. — һунгуулиин Челябинска-Советскэ округ Челябинай область, РСФСР.

Поспелов П. Н. —һунгуулиин Белгородско городской округ, Белгородско область, РСФСР.

Суслов М. А. — һунгуулиин Ставропольско округ, Куйбышевай область, РСФСР.

Фурцева Е. А.— һунгуулиин Фрунзенска округ, Москва город, РСФСР.

Хрущев Н. С. — һунгуулиин Калининска округ, Москва город, РСФСР.

Шверник Н. М.—һунгуулиин Коломенско округ, Москвагай область, РСФСР.

Энээнтэй дашарамдуулан, союзна республикануудай Верховно Советүүдэй депутадта кандидадуудые буридхэлдэ абаха үедөө манай энэ мэдүүлгые документ гэжэ тоолохыень һунгуулиин зохихо комиссинуудые гуйнабди.

АРИСТОВ А. Б.
БЕЛЯЕВ Н. И.
БРЕЖНЕВ Л. И.
ВОРОШИЛОВ К. Е.
ИГНАТОВ Н. Г.
КАЛНБЕРЗИН Я. Э.
КИРИЛЕНКО А. П.
КИРИЧЕНКО А. И.
КОЗЛОВ Ф. Р.
КОРОТЧЕНКО Д. С.
КОСЫГИН А. Н.
КУУСИНЕН О. В.
МАЗУРОВ К. Т.
МЖАВАНАДЗЕ В. П.
МИКОЯН А. И.
МУХИТДИНОВ Н. А.
ПОДГОРНЫЙ Н. В.
ПОЛЯНСКИЙ Д. С.
ПОСПЕЛОВ П. Н.
СУСЛОВ М. А.
ФУРЦЕВА Е. А.
ХРУЩЕВ Н. С.
ШВЕРНИК Н. М.

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1958 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор мяха ехээр абаһанайнь түлөө КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

1958 ондо мяха ехээр абахын түлөө республикын аймаг, колхоз болон совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй Бурядай обком, Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. **Кяхтын аймагта** (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Хандуев,** аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр ...енко, хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр **Пантелин)** дамжуулгын Улаан туг 3 мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулха. Тус аймагай колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ мяха абаха түсэбөө ...8 процент, мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб ...6 процент дүүргээ. Мүн урзан жэлэйхитэй сасуулхада мяха абалгаяа 18,7 процентээр дээшэлүүлжэ, эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 11,4 процент, хонидоо ...20,3, гахайнуудаа —4,4 процентээр олошоруулһан байна.

Мяха ехээр абахын түлөө Кударын аймагай колхозууд оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ.

2. **Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо** (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Тютрин,** партийн эхин организациин секретарь нүхэр **Тумпуров,** зоотехник нүхэр ...ков) дамжуулгын Улаан туг 1000 түхэриг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ колхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ мяха абаха түсэбөө 159 процент, мүн тэрэнние гүрэндэ худалдаха, тушааха жэлэйнгээ түсэб 133,4 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхидэ орходоо мяха абалгаяа 59 процентээр дээшэлүүлээ. Гадна бүхы эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 21,1 процентээр, хонидоо 31,5 процентээр олошорууланхай.

3. **Кударын аймагай «Путь Октября» колхоздо** (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Кривогорницын,** эхин парторганизациин секретарь нүхэр **Лапин,** зоотехник нүхэр **Алексеева)** дамжуулгын Улаан туг 800 түхэриг хоёрдохи мүнгэн шантайгаар барюулха. Тус колхозойхид нёдондо жэлдэ мяха абаха жэлэйнгээ түсэб 135 процент, тэрэнние гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө 154,1 процент дүүргээ. Тинхэдэ 1957 онойхитой сасуулхада мяха абалгаяа 48 процентээр дээшэлүүлжэ, бүхы эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 7 процентээр, хонидоо — 30 процентээр олошоруулһан байна.

4. **Иволгын аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхоздо** (артелиин түрүүлэгшэ **Круглов,** эхин парторганизациин секретарь нүхэр **Юров,** зоотехник нүхэр **Сугуняева)** дамжуулгын Улаан туг 500 түхэриг гурбадахи мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ артелиинхид үнгэрһэн жэлдэ мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб 121,1 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхитэй сасуулхада мяха абалгаяа 49,4 процентээр дээшэлүүлээ: Тэрэшэлэн эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 14,2 процентээр, хонидоо —44, гахайнуудаа —16,2 процентээр олошоруулаа.

Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ, Зэдын XX партсъездын нэрэмжэтэ, Закаменай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд мяха ехээр абахын түлөө һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ.

5. **Кяхтын хониной совхоздо** (директор нүхэр **Ильков,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Эрдыниев,** главна зоотехник нүхэр **Татарников)** дамжуулгын Улаан туг 1000 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулха. Совхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ мяха абаха, тэрээнние гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб 104,1 процент дүүргэжэ, бүхы эбэртэ малайнгаа тоо толгойе 20,1 процентээр, хонидоо—20,3, гахайнуудаа—16,9 процентээр олошоруулаа.

Мяха ехээр абахын түлөө Бичурын, Борьёогой совхозууд муу бэшээр хүдэлөө.

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1958 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор хонин ажалые хүгжөөлгэдэ һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

1958 ондо хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, нооһо ехээр абахын түлөө республикын аймаг, колхоз болон совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обком, Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. **Иволгын аймагта** (КПСС-эй айкомой секретарь байһан нүхэр ...дыниев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Врублевская,** хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр **Денисенко)** дамжуулгын Улаан туг 5 мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулха. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозууд нооһо абаха, тэрэнние гүрэндэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб 144,5 процент дүүргэжэ, 1957 онойхитой сасуулхада 42,6 процентээр ехэ нооһо абаа. Мүн зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 93 хурьга абажа, хонин һүрэгөө 18,5 процентээр олошоруулһан байна.

Хонин ажалаа саашадань хүгжөөхэ талаар Мухаршэбэрэй, Бичурын, Кабанскын болон Кударын аймагуудай колхоз, совхозууд һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ.

2. **Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоздо** (артелиин түрүүлэгшэ нүхэр **Семенов,** эхин парторганизациин секретарь нүхэр **Базаргаров,** зоотехник нүхэр **Бадмаев)** дамжуулгын Улаан туг 2 мянган түхэриг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ колхозойхид нёдондо жэлдэ нооһо абаха түсэбөө 131 процент, тэрэнние гүрэндэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб 150,8 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхитэй сасуулхада нооһо абалгаяа 49 процентээр дээшэлүүлээ. Мүн зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 117 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Гадна хонидойнгоо тоо толгойе 28,7 процентээр олошорууланхай.

3. **Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо** (артелиин түрүүлэгшэ нүхэр **Попов,** эхин парторганизациин секретарь нүхэр **Плюснин)** дамжуулгын Улаан туг 1500 түхэриг хоёрдохи мүнгэн шантайгаар барюулха. Тус артелиинхид нооһо абаха түсэбөө 126,2 процент, тэрэнээ гүрэндэ худалдаха, тушааха жэлэйнгээ түсэб 126,1 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхидэ орходоо нооһо абалгаяа 23,9 процентээр дээшэлүүлээ. Мүн зуун эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаад, бүрин бүтэн түлжүүлжэ, бүхы хонин һүрэгөө 24,3 процентээр олошоруулһан байна.

4. **Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо** (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Плюснин,** эхин парторганизациин секретарь нүхэр **Тихмановский,** зоотехник нүхэр **Зимирев)** дамжуулгын Улаан туг 1000 түхэриг гурбадахи мүнгэн шантайгаар барюулха. Тус колхозойхид үнгэрэгшэ жэлдэ нооһо абаха түсэбөө 145 процент дүүргэжэ, 1957 онойхитой сасуулхада 26 процентээр ехэ нооһо абаа. Тиихэдэ бүхы зуун эхэ хонин бүриһөө 123 хурьга түлжүүлээд, хонидойнгоо тоо толгойе 39 процентээр олошоруулаа юм.

Хонин һүрэгөө олошоруулха, нооһо ехээр абаха талаар Иволгын аймагай «Улаан Оронго», «Заветы Ильича», Кударын «Путь Октября», Бичурын «Победа», Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Түнхэнэй XVII партсьездын нэрэмжэтэ колхозууд оролдосотой һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэхэ.

5. **Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхоздо** (директор нүхэр **Козлов,** парторганизациин секретарь нүхэр **Гармаев,** главна зоотехник нүхэр **Тугаринов)** дамжуулгын Улаан тугыень үлээгээд, 2 мянган түхэриг мүнгэн шан барюулха. Совхозойхид нёдондо жэлдэ нооһо абаха түсэбөө 119 процент, тэрэнние гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб 139,7 процент дүүргэжэ, урзанда жэлэйхитэй сасуулхада 96,1 процентээр ехэ нооһо абаһан байна. Гадна зуун эхэ хонин бүриһөө 34 хурьга абажа түлжүүлээд, хонин һүрэгөө 74,4 процентээр олошоруулаа.

Хонин ажалаа саашадань хүгжөөхын түлөө Бичурын совхозойхид ехэхэн хүдэлмэри хээ.

Республикымнай ажалшад Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар эрхим хүнүүдэе дэбжүүлнэ

Республикын гүрэнэй банкын хүдэлмэрилэгшэд Улан-Удын городой Соведэй Советскэ районой Соведэй депутадта кандидадаар М. Я. Мясниковые нэгэн дуугаар депутадта кандидадаар М. Д. Хантаевае, дэбжүүлээ. **Зураг дээрэ:** гүрэнэй банкда болоһон һунгуулиин урда тээхи суглаан.

Л. Хайдуровай фото.

УЛАН-УДЭ

Улан-Удэ станциин депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад ахалагша машинист **Петров Степан Николаевичые** Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

— Нүхэр Петров манай деподо 1921 онһоо хойшо хүдэлмэрилхэ зуураа, жиирэй слесарьһаа ахалагша машинист хүрэтэрөө ургаа,— гэжэ И. И. Щукин тэмдэглэбэ.

Депогой хүдэлмэришэд эрхим түлөөлэгшэдөө тэрэшэлэн нютагай засагай органуудта дэбжүүлээ. Бэлэдхэлэй цехын нормировщица **Н. И. Кудринае,** машинистын туһалагша **Чимит Бадмаевич Цыреновые,** ахалагша машинист **А. И. Коноваловые** городойнгоо ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ. **Нина Ивановна Кудринагай** кандидатурые нэрлэхэдээ, В. Лушников иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Нүхэр Кудрина энээнэй урда тээ нютагай Соведэй депутат ябахадаа һунгагшадай этигэл найдабарие дүүргэдэг байгаа. Өөрынгөө цехын, мүн депогой хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнуудые ходо табидаг, коллективэйнгээ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Депогой слесарь **Н. С. Зайцева,** токарь **Н. Н. Хомяков,** машинист **В. В. Ларинцев** болон бусад хэдэн хүдэлмэришэд Железнодорожно районой Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

В. Астраханцев.

* * *

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» артелиин клуб соо тус артелиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад олоороо сугларба.

Һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ оёдолой цехые даагша нүхэр Каняева үгэ абажа, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Засаг түрынгөө дээдэ органдо бидэнэр эрхим хүбүүд, басагадаа дэбжүүлхэ ушартайбди. Ушар иимэһээ, би республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Заудинска № 22 һунгуулиин округһоо Улан-Удын горсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Гурьянов Константин Васильевичын** кандидатурые дэбжүүлнэб. Нүхэр Гурьяновые манай ниислэл хотодо мэдэхэгүй хүнүүд хомор. Тэрэ хадаа һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие хэрюулаа. Саашадаашье арад зондоо алба хэжэ, манай этигэл найдабарие дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ үгэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Суглаанда хабаадагшад засагайнгаа дээдэ органдо дэбжүүлэгдэһэн эрхимүүдээ нэгэн дуугаар һайшаагаад, ажалай шэнэ уялганuудые абаба. Тэдэнэр КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, февраль һарынгаа түсэбые 103 процент дүүргэжэ, 10 мянган түхэригэй түүхэй эд аламахабди гэһэн шэнэ уялгануудые абаба.

И. Иванов.

* * *

Судна заһабарилгын заводой корпусно-цехын коллектив һунгуулиин 223-дахи округһоо судна хабсаргагша **Н. И. Поповые,** һунгуулиин 226-дахи округһоо судна хабсаргагшадай бригадир **М. Н. Карповые** Улан-Удэ городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлээ.

Мүн энэ коллектив заводойнгоо фрезеровщик **Владимир Тимофеевич Шигаевые** һунгуулиин № 74 округһоо, электромонтер **Клавдия Григорьевна Перфильевае** һунгуулиин № 76 округһоо районно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

В. Шумская.

* * *

Улан-Удын Октябрьска районэй предприятинууд болон эмхи зургаануудай мяха-консервын комбинадай, модоной заводой, республиканска больницын, № 12 һургуулиин коллективүүдтэ һунгуулиин урда тээхи суглаанууд эмхитэйгээр үнгэрэгдөө.

Республиканска больницын хүдэлмэрилэгшэд эрхим врач **З. Б. Бадмаевае** Городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадаар, нүхэд **Гергенов, Зарбаева** гэгшэдые районно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ.

УНР-эй коллектив растворно узелай хүдэлмэришэн нүхэр **Герасимовае,** модошо дархан **Извозчиковые,** электрогагнууршан **Коновые,** мүн партиин обкомой промышленно-транспортна таһагые даагша **К. М. Продайвода** гэгшэдые Улан-Удэ городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ. Модошо дархан **Курбатов,** шулуушан **Кузьминиие,** кадрай таһагые даагша **Корсаковые** энэ коллективэй зүгһөө районойнгоо ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ.

З. Минеева.

БАБУШКИН ГОРОД

Мысовая станциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар паровозой эрхим машинист **Петр Андреевич Мелешевичые** һунгуулиин № 29 Бабушкинска округһоо дэбжүүлбэ.

— П. А. Мелешевич анханһаа хойшо паровозно деподо ажаллана. Нүхэр Мелешевич ажал хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандадаг, һарынгаа нормые ходо 120—140 процент дүүргэдэг,— гэжэ паровозой машинист Д. П. Смирнов тэмдэглээ.

Байгалай леспромхозой модо буулгадаг Выдрино тосхондохи базын коллектив Республикын эдеэ, хоолой промышленностиин министр **Семен Иннокентьевич Власовые** һунгуулиин № 30 округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ, дунда һургуулиин, «Байкалстройн» барилгын управлениин коллективүүд дэмжэһэн байна.

Барилга-хабсаралгын № 270 поездын хүдэлмэришэд городойнгоо ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадаар комсомол шофёр-крановщик **Василий Иванович Федоровые** дэбжүүлээ.

Городой коммунальна ажахын коллектив түмэршэ дархан **М. Е. Паранинние** городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Нүхэр Паранин үйлэдбэриингөө түсэбые һара бүри дүүргэдэг эрхим хүдэлмэришэн юм гэжэ энэ кандидатурые дэбжүүлхэдээ К. С. Желанская тэмдэглэһэн байна.

Н. Ушаков.

* * *

Бабушкин городой 56-дахи һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болоод ажалшадай депутадуудай Бабушкинай горсоведэй депутадта кандидадаар энэ һургуулиин багша **Екатерина Ивановна Рябининае** нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлбэ.

Екатерина Ивановна Рябининагай кандидатурые багшанар Полозова, Радаева гэгшэд дэмжэбэ.

Бабушкин городой 36-дахи һургуулиин коллективэй ниитын суглаан дээрэ ажалшадай депутадуудай Бабушкин городой Соведэй депутадта кандидадаар тус һургуулиин директор **Мария Петровна Шилкина** нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдээ.

Хилээмэнэй заводой хүдэлмэрилэгшэдэй ниитын суглаан боложо, ажалшадай депутадуудай Бабушкинай горсоведэй депутадта кандидадаар энэ заводой мастер, эрхим хүдэлмэрилэгшэ **Клавдия Сергеевна Походенко** дэбжүүлэгдэһэн байна.

Нүхэр Походенкын кандидатурые тус заводой директор нүхэр Новиков, хүдэлмэришэн Темников, тэндэхи комсомолой эхин организациин секретарь нүхэр Ерастова болон бусад дэмжэһэн үгэ хэлээ.

И. Попов.

ЗЭДЭ

Дэрэстэй нютагай «Коммунизм» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлбэ.

Дэрэстэйн дунда һургуулиин директор Б. Д. Лубсанов үгэ абажа, Дэрэстэйн округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй Зэдын айкомой нэгэдэхи секретарь **Константин Лаврентьевич Барьядаевые** дэбжүүлбэ.

Аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд һунгуулиин Петропавловскын № 47 округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Михаил Поликарпович Кавелиниие** дэбжүүлээ.

Мүн «Эрдэм» колхозой гэшүүд Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 48 Борьёогой округһоо манай республикын Гэгээрэлэй министр нүхэр **Сосорон Санжиевич Бадмацыреновые** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

ИВОЛГА

Аймагай кондитерска фабрикын бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатай һунгалтын урда тээхи суглаан боложо, слесарь нүхэр Иванов Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Любовь Касьяновна Врублевскаяе** дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаа.

Фабрикын хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Овчинников, хүдэлмэришэн нүхэр Колгожинский, фабрикын директор нүхэр Хусаев гэгшэд үгэ хэлэжэ, энэ дурадхалыень дэмжээ.

Тэрэшэлэн «Завета Ильича» колхозой гэшүүд нүхэр Л. К. Врублевскаяе БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо мүн лэ нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Һунгуулиин 64-дэхи Иволгын округһоо нүхэр Л. К. Врублевскаяе Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалые Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «III-я пятилетка» колхозуудай гэшүүд айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр һайшаан дэмжээ.

В. Гумпылов.

ХОЙТО-БАЙГАЛ

НИЖНЕ-АНГАРСК. **(Телефоноор абтаба).** Хойто-Байгалай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар **Юлия Семеновна Кондаковае** дэбжүүлбэ.

Нүхэр Кондаковагай даадаг фермынхид үнгэрэгшэ жэл үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааһан, 30-аад бодо малые тус бүридэнь 220 килограмм шэгнүүртэй болотор таргалуулаад, гүрэндэ тушаагааһэн. Ажал хүдэлмэридэ дуратай, бэрхэ эмхидхэгшэ нүхэр Кондакова колхозойхидойнгоо дунда хүндэтэй юм.

М. Хамаганов.

Республикымнай ажалшад Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар эрхим хүнүүдээ дэбжүүлнэ

ЗАИГРАЙ

Аймаг доторхи һунгуулиин бүхы юһэн округуудта суглаанууд политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда боложо, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Һунгуулиин 53-дахи Заиграйн округһоо республикын засагай дээдэ органой депутадта кандидадаар партиин айкомой нэгэдэхи секретарь **Федор Филиппович Петров,** 54-дэхи Горхоной округһоо—партиин XXI съездын нэрэмжэтэ, һаяхан томодхогдоһон колхозой эрхим һаалишадай нэгэн **Цымжит Раднаевна Цыдыпова,** 55-дахи Онохойн округһоо—КПСС-эй обкомой секретарь **Евгений Леонидович Магунов,** 56-дахи Дабаатын округһоо—республикын хүдөө ажахын министр **Илья Александрович Игнатьев,** 57-дохи Илькиин округһоо —«Забайкаллес» комбинадай начальник **Петр Абрамович Афанасенко,** 58-дахи Ново-Ильинскэ округһоо—Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон **Жамьян Базарович Базаров,** 59-дэхи Брянска округһоо —модо бэлэдхэлэй Брянска пунктын Бурят горхоной мастерска участогай бригадир механик **Дамби Дабаевич Бадмаев,** 60-дахи Верхне-Талецкэ округһоо—Димитровой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Тамара Федоровна Дубкова,** 61-дэхи Үнэгэтэйн округһоо—республикын прокурор **Константин Михайлович Матвеев** дэбжүүлэгдээ.

С. Тюлюкин.

МУХАРШЭБЭР

Суулгын сомоной «Ошон» колхоздо һунгалтын урда тээхи суглаан боложо, һунгуулиин 86-дахи Шаралдайн округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Колхозой комплексно бригадын бригадир Бимба Дагбаев республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо солото хонишон **Цыренсу Цыреновна Цыреновае** дэбжүүлхые дурадхаба.

Нүхэр Цыренова үнгэрэгшэ 1958 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абахаб гэһэн уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ, 151 хурьга абаһан байна. Хонин бүриһөө 3 килограмм шахуу нооһо хайшалаа. Мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 130-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха уялга абанхай.

Нүхэр Дагбаевай дурадхалые Д. Дамбаева, Г. Ендонов, А. Ласточкин гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Сугларагшад Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Цыреновае нэгэн һаналаар дэбжүүлэв.

***

«Искра» колхозой гэшүүдэй һунгалтын урда тээхи суглаан боложо, һунгуулиин 85-дахи Хонхолойн округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар агроном **Крылова Ксенья Самуиловнае** нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

***

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудалтай суглаан «Коммунизм» колхоздо олон зоной хабаадалгатайгаар болобо. Колхозой түрүүлэгшын орлогшо В. Е. Гомзяков үгэ хэлэхэ зуураа, һунгуулиин 84-дэхи Мухаршэбэрэй округһоо республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар партиин айкомой нэгэдэхи секретарь **Алексей Иванович Поповые** дэбжүүлхэ дурадхал оруулба.

Энэ дурадхалые бригадир Н. И. Ефимов, зоотехник нүхэр Гаськов болон бусад халуунаар дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад А. И. Поповые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, аймагай больницын хүдэлмэрилэгшэд һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ энэ округһоо республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар мүн лэ А. И. Поповые дэбжүүлһэн байна.

«Үнэн» колхозой гэшүүд, «Эрдэм» совхозой, Түгнын ГРП-гэй хүдэлмэришэд, алба хаагшад һунгуулиин 87-дохи Сутайн округһоо БурАССР-эй дээдэ органой депутадта кандидадаар республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Артём Владимирович Желтый** гэгшые дэбжүүлээ.

Т. Гармаев.

ТҮНХЭН

Һаяшаг XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан һунгуулиин Толтойн округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар эрхим һаалишан **Дари Жалсановна Жадагаевае** дэбжүүлбэ.

Нүхэр Жадагаевагай кандидатурые комсомолой эхин организациин секретарь Владимир Сембелов дэбжүүлхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ:—Дари Жалсановна колхоз сооһоо гадна, мүн республика дотороо суутай болоһхой. Арба гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ, баян дүй дүршэлтэй болоһон нүхэр юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2447 литр һү һааһан байна. Оролдосотой ажалайнгаа түлөө нэгэнтэ бэшэ аймагай, республикын хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаһан байха. Тиимэһээ нүхэр Жадагаевае республикынгаа засагай дээдэ зургаанда дэбжүүлхэ байнабди гэбэ.

Нүхэр Сембеловэй дурадхалые колхозой гэшүүн Аюша Цыремпилова, харуулшан Намсарай Цыренов болон агроном Дмитрий Леонтьев гэгшэд нэгэн дуугаар дэмжээ.

***

Һунгуулиин 105-дахи Хэрэнэй округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар партиин айкомой нэгэдэхи секретарь **Петр Николаевич Ивановые** аймагай промкомбинадай хүдэлмэрилэгшэд дэбжүүлбэ.

Үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэн Чехин, кладовщик Осипов, оёдолшон Ламина болон бусад энэ дурадхалые һайшаан дэмжээ.

***

Түнхэнэй мельпищекомбинадай коллективэй суглаан боложо, һунгуулиин 107-дохи Түнхэнэй округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй обкомой таһагые даагша **Бато Семенович Семеновые** нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Ю. Угольков.

***

Тоорын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгалтын урда тээхи суглаанда олоороо ерэжэ, колхозойнгоо түрүүлэгшэ **Цанжи Дашеевич Бильгаевые** Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Зүүн-Мориной 106-дахи һунгуулиин округһоо дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Бильгаев эдэбхитэй эмхидхэгшэ байһан дээрэһээ колхозойнгоо гэшүүдэй дунда хүндэтэй боложо, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэхэ этигэл найдабарида хүртэһэн байна.

Д. Шотхоноев.

БАРГАЖАН

Баргажанай леспромхозой модошодой һунгалтын урда тээхи суглаан үнгэрэгдэбэ. Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Гусихиин лесопунктын эрхим тракторист **Иннокентий Григорьевич Шелковников** дэбжүүлэгдэбэ.

Түрүүлэн үгэ абаһан бригадир-механик Данзан Цыбиков иигэжэ мэдүүлээ:

—Иннокентий Григорьевич хадаа дүй дүршэл ехэтэй механизатор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг модошон юм. Энэ механизатор нүхэдтөө, илангаяа залуушуулда дүршэлөө дамжуулан үгэхэ гэжэ оролдодог, үгэдэгшье байна. Тиимэһээ манай леспромхозой модошодой дунда нүхэр Шелковников алдаршанхай.

Леспромхозой хүдэлмэришэн нүхэр Гаркаев, мастер Меньшиков халуунаар дэмжэһэн үгэ хэлэбэ.

—Нүхэр Шелковников манай модошодой түрүү зэргэдэ ходо ябадаг, эрхим ажалшан гээшэ. Манай лесопунктынхид һунгалтын үдэр хүрэтэр модо бэлэдхэхэ хоёр һарынгаа түсэб дүүргэхээр шиидэбэ,—гэжэ нүхэр Кудряшев мэдүүлээ.

Энэ үдэр Баргажанай леспромхозой Шанталык, Журавлиха гэжэ лесопунктнуудта модошодой суглаан үнгэргэгдэжэ, һунгуулиин 37-дохи Усть-Баргажанай округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар **Иннокентий Григорьевич Шелковниковые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абтаба.

Д. Гыргенов.

КОММУНИЗМЫН ТУГ УРЯАЛАН ДАЛЛАНА...

Совет хүнүүд нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлтэй сэдьхэлээ доһолгон танилсаад, түрэл Коммунистическэ партиин XXI съездын хүдэлмэриин хойноһоо айхабтар анхаралтайгаар адаглан хаража байна.

Днепрын шадархи эгээл үнинэй завод болохо Петровскиин нэрэмжэтэ заводой доменно цехтэ үглөөнэй халаанай һүүлээр митинг боложо, Социалистическэ Ажалай Герой мастер П. И. Егоров тэндэ үгэ хэлээ. Тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай металлургическа промышленностьяа эгээн шэнэ техникээр али болохоор зэбсэгжүүлнэ. Жэшээнь, манайшье цехые абаад үзэе. Энэ цехнай тад сн-доо болгогдожо, шэнэлэн заһагдаа.

Нёдондо жэлдэ «Днепропетровская-комсомольская» гэжэ хүсэтэ домно хүдэлжэ эхилээ. Эхэ орондоо мүнөөнэйхиһөө ехээр металл үгэхын тулада бидэнэр агрегадуудаа эрхим һайнаар хэрэглэхэ гэжэ бүхы шадалаараа оролдохобди.

Мүн энэ заводой рельсобалочно цехтэ хитад студент Лю Фан-цинь сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэ хэлэбэ. Энэ студент тус заводто үйлэдбэриин практика гаража байгаа юм.

— Совет арадай туйлаһан амжалтанууд орон доторoo һүр жабхаланта социалистическэ хубилалта хэхыень Хитадай арад зониие зоригжуулна,—гэжэ Лю Фан-цинь мэдүүлбэ.— Айхабтар ехэ туһаламжа бидэндэ үзүүлжэ байһанайнь түлөө совет хүнүүдтэ гүн гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Орджоникидзын нэрэмжэтэ Кутаисын автомобильна заводой хүдэлмэрилэгшэд мүн митинг хээ. Эндэ үгэ хэлэһэн инструментально-хэблэлгын цехын фрезеровщик М. Лордкипанидзе иигэжэ хэлэнэ:

— Манай партиин съездын боложо байгаа Кремль тээшэ олон миллион совет хүнүүдэй анхарал хандуулагданхай. Партиин гэшүүдэй хэлбэришэгүй нягта нэгэдэл жагсаалтай, мүн арад зонтоёо партиимнай таһаршагүй нягта холбоотой байһыень, партиин, тэрэнэй ленинскэ ЦК-гэй сэсэн мэргэн жэнхэни хараа шугамай зүб байһыень XXI съезд үшөө дахин эли тодоор харуулжа байна.

Аяар холын Сахалиндашье хүн зон бүгэдөөрөө ехэ һайндэртэл адли хүхюу баяртайнууд ябана. Эндэхи эгээл һаяын һуури болохо нефтянигуудай тосхон Тунгов гэжэ газарта барилгашадай митинг болоо. Тэндэ бригадир нүхэр Воронков иигэжэ мэдүүлээ:

— Оройдоол хэдэн һарын урда тээ эндэ ой тайга, намаг уһан байһан юм. Харин мүнөө нефтиин ехэ олзоборилго эндэ байгуулагдажа байна. Партиимнай хүсэл оролдолгын ашаар бүхы Сахалин үльгэрэйхидэл адли түргэнөөр ондоо болон хубилна. Мүнөө үргэн ехэ хэмжээгээр коммунизм байгуулха түсэб партиимнай съездын зүбшэн хэлсэжэ байхадань, бидэнэр, барилгашад коммунизмын гэрэлтэ һайхан байдалые түргэдхэхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ үгээ үгэнэбди.

XXI съездын материалые Горький городой машина бүтээгшэд урма баяртайгаар зүбшэн хэлсэнэ. Автомобильна заводой цехүүдтэ митинг, суглаанууд, хөөрэлдөөнүүд болоо. Солото түмэршэ дархан нүхэр Клементьев иигэжэ хэлэһэн байна:

— Партиин шиидхэбэринүүд — бүхы арадаймнай хэрэг мүн. Тиимэһээ эдэ шиидхэбэринүүдые, съездын хараалһан түсэбые дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Съездын эхилһэнһээ хойшо нүхэр Клементьев, тэрээниие халадаг нүхэр Тюрин гэгшэд тус бүридөө 300 коленчата вал түсэбһөө гадуур бүтээгээд байна.

Октябриин революциин нэрэмжэтэ, тепловоз бүтээдэг Луганскын заводто болоһон олон мянган зоной митинг дээрэ булад хайлуулагша нүхэр Анцупов үгэ хэлээ.

— Нүхэр Хрущевой элидхэлтэй танилсаад байхада, сэдьхэл зүрхэндэмнай омогорхолой ошон бадарна,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.— Бидэнэр ямар ехэ алхам урагшаа хээбибди, манай арад ямар ехэ амжалта туйлаа гээшэб! Совет хүн бүхэнэй сэдьхэл хүдэлгэжэ байгаа асуудалнуудые съезд зүбшэн хэлсэжэ байна. Ушарынь 1959—1965 онуудта коммунизм байгуулгын экономическа түсэбэй ехэнхи хубинь дүүргэгдэхэ ха юм. Манай заводой булад хайлуулагшад долоон жэлэй түсэбые табан жэлэй туршада дүүргэхэ гэһэн уялга абана.

Эстониин сланцева бассейнэй «Кукрузе» гэжэ шахтада хүдэлдэг электровозой машинист А. Роозепу гэгшэ иигэжэ хэлээ:

— Съездын түүхэтэ материалнуудтай танилсахадаа, онсо ехээр баярланабди. Түрэл партимнай бидэнэй үмэнэ гэрэлтэ һайхан зам нээнэ. Долоон жэлэй түсэб хадаа коммунизм тээшэ арад зоноо хүтэлжэ ябаа партиимнай сэсэн мэргэн бодомжолго мүн.

КПСС-эй съездын хүдэлмэриин хойноһоо Таганрогой металлургнууд һуларшагүй анхаралтайгаар адаглана. Хоёрдохи мартеновскэ цехын булад хайлуулагша К. Левченко хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө һанал бодолые һайнаар харуулан хэлээ.

— Долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ хэмжээнь гайхалтай. Хүсэ шадалаашье, эрдэм ухаагаашье гүйсэд хэрэглэхэ арга бии. Тиимэһээ эрхим һайнаар хүдэлжэ, долоон жэлэйнгээ түсэбые зургаан жэл соо дүүргэхэ гэһэн уялга абанаб.

Синтетическэ каучук бүтээдэг Кировэй нэрэмжэтэ Ереванай заводто ехэ митинг болоо.

— Манай заводой коллектив съездын урда тээ абаһан уялгаяа дүүргэв. Ерэхэ долоон жэлдэ партиин табиһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэһэн мэдүүлгые манай олон мянган хүдэлмэришэд дэмжэхэ бэзэ гэжэ һананаб,— гэжэ аппаратчигуудай бригадир С. Амирханян мэдүүлбэ.

Тэрэшэлэн УССР-эй Наукануудай академидэ митинг боложо, Украинын эрдэмтэд саашанхи хараа түсэб тухайгаа, түрэл партидаа айхабтар ехээр инаглан дурладаг байһан тухайгаа хэлэһэн байна. Долоон жэлэй асари ехэ түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ урдынхидаал адляар совет эрдэмтэд ябаха гэжэ УССР-эй Наукануудай академиин вице-президент М. Ф. Гулый мэдүүлээ.

(ТАСС).

МНР-эй БОЛОН БурАССР... КОНЬКИШАДАЙ ХАНИ... ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

Үнгэрөөшэ амаралтын үдэр М... голой Арадай Республикын, Бу... дай АССР-эй конькишадай х... ёһоной уулзалга эхилбэ.

Хоёр ороной конькишадай у... залгые нээһэн парадай һүүлээр ... метрын зайда урилдаан болоо. ... ха түрүүн эхэнэрнүүд урилда... Энээндэ СССР-эй спортын мас... Тамара Шевчук нэгэдэхи, Мон... лой Арадай Республикын чемп... Лхамжав хоёрдохи, эдир спо... смен Түнхэнэй дунда һург... лиин һурагша Озданоева гурба... хи һуурида гараа.

500 метртэ урилдаһан эрэшүү... дундаһаа манай республикын ко... кишан, спортын мастер Ремe... тэрэ зайе 45 секунда соо гатал... хамагһаа түрүүлэн ерээ. Ма... айлшан, Улан-Баторай багшана... институдай студент, МНР-эй чем... он Гуржав хоёрдохи, манай спо... смен Давыдов гурбадахи һуур... гараа.

Амаралтын һүүлээр эхэнэр ко... кишад 1500 метртэ урилдахын ... ла урилдаанай харгы дээрэ гара... Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Там... Шевчук эгээн хурданаар гүйжэ, ... рэ зайе 2 минута 45 секунда ... нүхэр Яременко 2 минута 46,4 ... кунда соо, Монголой конькиш... Лхамжав 3 минута 0,7 секунда ... гаталбад.

А. Игумнов...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: урилдаанда ... рүү һуури эзэлһэн Яременко, Г... жав, Давыдов.

Л. Хайдуровай фото...

Шэнэ кинолектори...

ХОРИ. Научна болон полити... скэ эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэ... гэшүүн Я. П. Бардаханов Хүры... леспромхозой клубта ерэжэ, ... тадай Арадай Республика со... лизмын замаар» гэһэн лекци м... шодто, мүн Хориин совхозой ... дэлмэришэдтэ уншаба. Һүүлэ... совет болон хитад араду... хани барисаае харуулһан доку... тальна кино харуулагдаа.

Д. Дармаев...

СТАВРОПОЛИИНХИДАЙ ҮҮСХЭЛЫЕ ХАЛАН АБАЯ!

Республикымнай бүлэг багшанар Ставропольеко хизаар ошожо, тэндэхи һургуулинуудта эмхидхэгдэһэн һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай ажал хүдэлмэритэй тодорхойгоор танилсаһан байгаа. Тэндэ ошолсожо ерэһэн Түнхэнэй аймОНО-е даагша Ф. С. Халтагаровай статья доро толилогдобо.

Һурагшадые обществодоо аша туһатай ажалда бэлдэхэ тухай һайшаалтай үүсхэл Ставрополиин хизаарай олониитын гаргаһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Ленинэй ордента энэ хизаарай партийна, советскэ, арадай гэгээрэлэй эмхинүүд бүхы ажалшадайнгаа халуун дэмжэлгээр һургуулинуудые шэнэдхэн хубилгахын тула эмхидхэлэй горьтой хүдэлмэри ябуулжа, һургуулинуудтахи һуралсалые үйлэдбэритэй холбохо түрүүшын алхам хэһэн байна.

Нүхэр Н. С. Хрущев Ставрополиин хизаарта ошоходоо, тэндэхи һургуулинуудай дэргэдэ эмхидхэгдээд, обществодоо аша туһатай ехэ хүдэлмэри хэһэн һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай хүдэлмэридэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн юм. Тиимэһээ эдэ бригаданууд тухай тобшохоноор хөөрэхэ зорилготойб.

ҺУРАГШАДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДА ХАЙШАН ГЭЭД ЭМХИДХЭГДЭНЭБ?

Энэ хизаартахи һургуулинуудай дэргэдэ һурагшадай үйлэдбэриин 314 бригада эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнь гол түлэб VIII—IX классуудта һурадаг 25 мянган һурагшадһаа бүридэһэн байна.

Дунда һургуули бүхэнэй дэргэдэ үйлэдбэриин бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Иимэ бригадада орожо, ажал хүдэлмэритэй танилсахые хүсэһэн ахалагша классуудай һурагшад һургуулиингаа дэргэдэхи комсомолой организацида мэдүүлгэ баридаг юм. Тэрэ мэдүүлгыень хаража үзэһэнэйнгээ һүүлээр, али нэгэн бригадада ажаллахынь тула һурагшадта «комсомолой путёвко» үгэдэг. Хүн лэ гээд бригадада абадаггүй: һурагша бүхэнэй ямараар һурадагые, тэрэнэй абари зангые һайн шалгажа үзэдэг. Хэрбээ журам заршамгүй, муугаар һурадаг байгаа һаань, тэрэнэй заһартар бригадада абадаггүй юм. Тиимэһээ һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд үхибүүдые ажалда һургахаһаа гадна, хүмүүжүүлгын ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Петровско районой «Заря» колхозой правлени Сухобуйвольска дунда һургуулиин багшанартай хамтын суглаа зарлаад, ахалагша классуудай һурагшадые ямар арга методээр хара ажалда һургаха тухай тэндээ һайтар зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Үйлэдбэриин зургаадахи бригадада хүдэлдэг 60 һурагшадые тэрэ суглаан дээрээ баярай оршон байдалда колхозой гэшүүд болгон абаад, тус бүридэнь ажалай дэбтэр барюулһан байна. Тиигээд үхибүүдэй хэхэ хүдэлмэриин түсэб зохёожо баталагдаһан юм. Урдань элдүүрилэгдээгүй байһан газарые тэрэ бригадада даалгажа үгэхэ зуураа кухнитай, столовотой, уншалгын залтай һаруул, уужам полевой стан шэнээр бариһан байха. Тэндэнь мүн дүүш, уһанда тамарха газар, спортын талмай баригданхай.

Мүнөө тэдэ һурагшадай үйлэдбэриин бригада хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байнхай. Тус бригадынхид звенонууд боложо таһараад, хүдэлмэрилжэ байдаг. Звенонуудыень звеньеводууд толгойлдог.

Эндэ тараан ажалай, барилгын, механизациин, шубуунай гэхэ мэтын звенонууд эмхидхэгдэнхэй. 12—15 һурагшадһаа бүридэһэн тараан ажалай звеногойхид 60 га кукурузын, 7 гектар виноград, мүн капуста, помидор, һонгиной тарилгые харууһалдаг. 3 басагад — һурагшадһаа бүридэһэн звено хэдэн мянгаад шубуу үсхэбэрилдэг. Механизациин звеногой һурагшад тракторай, автомашинын, хүдөө ажахын элдэб техникые даадаг, ашагладаг юм.

Һургуулиин директорһээ гү, али завучһаа, колхозой түрүүлэгшэ, агрономһоо, хүмүүжүүлэгшэ-багшаһаа, һурагшадай бригадын бригадирһаа, хоёр звеньеводһоо, мүн үнинэй хоёр колхозниһоо бүридэһэн совет бригадын бүхы ажал хэрэгые хүтэлбэрилдэг.

Бригадын совет ямар уялгатайб гэхэдэ: бригадынгаа хэхэ үйлэдбэриин түсэбые баталдаг, хэрбээ хэрэгтэй гэжэ тоолобол — али нэгэн һэлгэлтэ хэхэ тухай колхозой правленидэ дурадхал, һанамжаа оруулдаг; һуралсал-хүмүүжүүлгын түсэб баталдаг, бригадирай, агрономой, хүмүүжүүлэгшэ-багшын хэдэг хүдэлмэриин тоосоое шагнажа, заабари үгэдэг юм. Бусадшье асуудалнуудые шиидхэхэ уялгатай.

Агрономынь бригадын ажалябуулгада ехэ үүргэ дүүргэдэг. Һурагшадай бригадын хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэһөө гадна, үхибүүдые агротехникэтэй зүбөөр танилсуулха үүргэтэй. Колхозуудтахи агрономууд үбэлэй сагта эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна. Бригадануудайнгаа гэшүүдэй дунда агротехническэ һуралсал эмхидхэжэ, тэдэнэрые хүдөө ажахын эрдэм ухаанай заабаринуудтай танилсуулдаг. Хабар-зундаа поли дээрэ хэхэ хүдэлмэриинь түсэб зохёолсожо үгөөд, тэрэнээ бэелүүлхэ арга методыень заажа үгэдэг, ажал дээрэ культура сахилгада һургадаг, бригада бүхэндэ туршалгын хүдэлмэри үргэнөөр эрхилжэ, һурагшадые һонирхуулдаг байна.

ҺУРАГШАДАЙ ХЭҺЭН ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮН ТУХАЙ

Дээрэ дурсагдаһан хүдэлмэри хэһэнэй, олониитын туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар, һурагшад һуралсалдаа, ажалдаа амжалта туйлана. Жэшээнь, Сухобуйвольска дунда һургуулиинхид гектар бүриин 284 центнер помидор, 166 центнер виноград, 455,1 центнер кукурузын буурсаг ургуулжа, колхознигуудай баяр баясхаланда хүртэһэн байна.

Гофицка дунда һургуулиин 92 һурагшад гибриднэ кукуруза ургуулжа, «Большевик» колхоздо 475 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа.

Петровско районой дунда һургуулинуудай VIII—IX классуудай 1260 һурагшад үнгэрэгшэ жэл 13 бригада боложо хүдэлөөд, 7060 центнер шэниисэ, 62 мянган центнер кукуруза, 6800 центнер наран сэсэг, 10 мянган центнер овощь ургуулжа, колхозуудта тушааһан байна. Тэрээнһээ гадна 48 мянган нугаһа, тахяа тэжээжэ, колхозуудтаа үгөө, 1800 килограмм кокон ургуулжа, гүрэндэ тушаагаа.

Һурагшадай хүдэлхэ сагынь эдир залуушуулай хэдэг ажал тухай совет хуулитай тааруулагдадаг юм. Тэдэнэй хэхэ ажалай нормо колхознигуудайхиһаа 25 процентээр бага байдаг. Һурагшадай бригадир бүхы звенонуудайнгаа ажал-ябуулгые хинан хүтэлбэрилдэг туладаа, хара ажал хэдэггүй. Бригада, звеное хүтэлбэрилһэнэйнгөө түлөө ажалта үдэр колхозой правлениһээ абадаг. Жэшээнь, бригадир Георгий Решетнякта апрелиин 15-һаа октябриин 15 хүрэтэр һара бүри 35 ажалта үдэр колхозһоо үгэһэн байба. Тиихэдэ тоо бүридхэлшэнь 30-һаа дээшэ бэшэ ажалта үдэр һара бүри абадаг. Звенонуудые хүтэлбэрилэгшэд бэеэрээ ажалда ябалсажа, звеногойнгоо олоһон ажалта үдэрэй 12 процентые абадаг байна.

ХАМТЫН АЖАЛАЙ АША ТУҺА ТУХАЙ

—Һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд ажабайдалһаа үндэһэлжэ урган гараа. Иимэ бригаданuудта ажаллаһан һурагшад номоо бүри һайнаар үзэдэг болоно. Тэдэнэр хара ажалда хамтаараа ажаллахадаа, һуража ойлгоһон юумэеэ өөрын гараар бэелүүлхэдээ, үзэһэн темээ марташагүйгөөр батадхана,—гэжэ бидэнэртэй хөөрэлдэһэн КПСС-эй Петровско райкомой секретарь нүхэр Бушнев хэлэбэ.

Һуралсалаа хара ажалтай хо... жо, эбтэй эетэй коллектив байг... һанай ашаар тэдэнэр номоо ... һайнаар үзэдэг болоо. Һурагшад... ажал хэдэг болоһоор нийтын ... риие сэгнэдэг, үнэтэ сагаа зүй... ашаглаха гэжэ оролдодог болоо... жэ бидэнтэй хөөрэлдэһэн лэ хүн... хэлэнэ.

Тиимэһээ хара ажал һуралса... тойбо татаха гэһэн һанал бо... тон буруу байба. Газарай хүр... тухай, үтэгжүүлгэ тухай, квад... но-гнездовой арга тухай ле... шагнаһанайнгаа һүүлээр ажал... хэдээ һурагшад ехэ юумэ мэ... абана.

Хэнэйшье мэдэһээр, энээнэй ... жэлнүүдтэ һургуулиинхид з... амаралтада гарамсаараа багш... рай, һурагшадайнгаа коллекти... таһаршадаг байһан гээшэ. Ха... мүнөө бүхэли жэл соо багшы... коллективэйнгээ харууһан ... ябаха аргатай болобо.

Дунда һургуули дүүргэһэн ... бүүд, басагад бүлэг бүлэгээ... заримдаа бүхэли классаараа ... дын колхоздо гү, али совх... ажаллахаар үлөөд, олонхинь һу... салаа заочноор, үгышье һаа ... шын һургуулинуудта ябажа ү... жэлүүлнэ. Мэргэжэлтэй залуу... нүүдэй хүдөө ажахыда олоор ер... нэй ашаар ажалай бүтээсэ ... дээшэлжэ эхилээ. Хүдөө тосх... соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ... шууд һайжараа.

Һурагшадай үйлэдбэриин б... дануудые манай республикада ... хидхэхэ арга боломжо дүүрэн...

Ф. ХАЛТАГАРО...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00953. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4773.